

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Cyfeirnod: ICC10

Rhif y Fersiwn: 4

Dyddiad yr adolygiad nesaf: Gorffennaf
2025

POLISI IECHYD A DIOGELWCH

Datganiad Polisi

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi ymrwymo i sicrhau iechyd, diogelwch a lles ei staff a'r rhai y mae ei weithgareddau'n effeithio arnynt. Datblygwyd y polisi hwn yn unol â gofynion Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974. Mae'r Ddeddf yn darparu'r fframwaith deddfwriaethol ac mae'r polisi cyffredinol hwn yn nodi ymrwymiad Iechyd Cyhoeddus Cymru i iechyd a diogelwch, gan amlinellu'r trefniadau yn y sefydliad gan gynnwys cyfrifoldebau cyffredinol a phenodol yr holl staff.

Diben ac amcanion polisi

Diben ac amcanion y Polisi yw:

- amlinellu gofynion Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974;
- amlinellu trefniadau rheoli Iechyd a Diogelwch o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru;
- lleihau'r risgiau Iechyd a Diogelwch o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru i'r holl staff ac eraill;
- cydnabod y rhwymedigaethau a osodir o dan Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974, Adran 2(3), i baratoi polisi priodol.

Gweithdrefnau Ategol a Dogfennau Rheoli Ysgrifenedig

Holl bolisiâu, gweithdrefnau a dogfennau rheoli ysgrifenedig eraill y sefydliad sy'n ymwneud ag Iechyd a Diogelwch.

- Polisi Adrodd am Ddigwyddiadau
- Fframwaith Rheoli Risg

Cwmpas

Mae'r polisi hwn ac unrhyw drefniadau a wneir oddi tano yn berthnasol i:

- bob person sydd wedi'i gyflogi gan Iechyd Cyhoeddus Cymru, neu y defnyddir ei wasanaeth gan Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan gynnwys gweithwyr rhan-amser, gweithwyr dros dro a gweithwyr asiantaeth, y

rhai â chontractau anrhydeddus a'r rhai sy'n gysylltiedig â Chydweithrediad GIG Cymru;

- pob defnyddiwr gwasanaeth, ymwelydd a gwirfoddolwr;

Ble y bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn darparu gwasanaethau ar y cyd â sefydliadau eraill, gan gynnwys byrddau iechyd, bydd polisïau a gweithdrefnau'r sefydliad sy'n cyflogi gan gynnwys deiliaid contract anrhydeddus yn berthnasol. Pan fydd trefniadau gweithio priodol ar y cyd yn cael eu cytuno ac ar gyfer adeiladau a rennir bydd Cytundeb Lefel Gwasanaeth/Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth neu gytundeb amgen ar waith.

Asesiad Cydraddoldeb ac Effaith ar Iechyd	Asesiad wedi'i gwblhau
Cymeradwywyd gan	Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella
Dyddiad Cymeradwyo	20 Gorffennaf 2022
Dyddiad adolygu:	Gorffennaf 2025
Dyddiad Cyhoeddi:	21 Gorffennaf 2022
Grŵp ag awdurdod i gymeradwyo polisïau a gweithdrefnau ategol	Polisïau - Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella Gweithdrefnau – Grŵp Iechyd a Diogelwch
Cyfarwyddwr/ Cyfarwyddwr Gweithredol Atebol	Huw George, Dirprwy Brif Weithredwr / Cyfarwyddwr Gweithredol dros Gyllid a Gweithrediadau
Awduron	Chris Orr, Pennaeth Ystadau ac Iechyd a Diogelwch

Ymwadiad

Os yw dyddiad adolygu'r ddogfen hon wedi mynd heibio, sicrhewch mai'r fersiwn rydych chi'n ei defnyddio yw'r fersiwn ddiweddaraf drwy gysylltu ag awdur y ddogfen neu [Uned Fusnes y Bwrdd](#).

Crynodeb o adolygiadau/gwelliannau

Rhif y fersiwn	Dyddiad yr adolygiad	Dyddiad Cymeradwyo	Dyddiad cyhoeddi	Crynodeb o'r Gwelliannau
1	Amh.	28 Mehefin 2012	5 Gorffennaf 2012	Amherthnasol
2	11 Ionawr 2017	--	--	Newidiadau i gynllun y ddogfen i ddarparu polisi mwy cryno ac adlewyrchu trefniadau diwygiedig ar gyfer rheoli iechyd a diogelwch.

3	25 Ionawr 2018	27 Mawrth 2018	4 Mai 2018	Gwallau teipio: Tudalen 7 Deddf 197 – 1974 llythrennau bach i brif lythrennau mewn pwyntiau bwled drwy gydol y ddogfen Tudalen 11 5.28 newid teitl swydd Atodiad 1: ychwanegu is-grŵp newydd (Grŵp Adeiladau a'r Amgylchedd)
4	Ionawr 2022	20 Gorffennaf 2022	21 Gorffennaf 2022	Tudalen 5- Gwallau teipio ac ychwanegu geiriau 'materion cysylltiedig' ym mharagraff 5 Tudalen 5- newid o 'Rheolwyr' i'r holl staff Tudalen 5- mewnosod 'ac adrodd am arferion neu amodau anniogel' Tudalen 7- Newid gair o 'erledigaeth' i 'erlyniad'. Tudalen 7- newid gair 'Sefydliad' i 'Ymddiriedolaeth' 'Tudalen 8- Gwallau teipograffig wedi'u cywiro Tudalen 9- Newid y dyddiad adolygu o flynyddol i bob 3 blynedd Tudalen 9- dileu geiriad- 'staff diogel yw ein hased pwysicaf.' Tudalen 10- Aralleirio ail bwynt bwled o dan gyfrifoldebau Cyfarwyddwr Pobl a Datblygiad Sefydliadol Tudalen 11- Ychwanegu bwled ychwanegol o dan Gyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd i adlewyrchu gweithio'n agos gyda'r Arweinydd ar gyfer Heintiau, atal a rheoli. Tudalen 12- Newidiadau gramadegol Tudalen 13- Ychwanegu geiriad penodol i adlewyrchu rolau Rheolwyr Iechyd a Diogelwch mewn Sgrinio a Microbioleg. Dileu cyfeiriad penodol at hyfforddiant Codi a Chario -

				wedi'i gwmpasu gan Bolisi Symud a Thrin Tudalen 13- Cynnwys cyfeiriad at gael gafael ar gyngor allanol annibynnol gan ymgynghorydd Iechyd a Diogelwch os oes angen. Tudalen 14- Dileu geiriad sy'n nodi y bydd gan Reolwyr Iechyd a Diogelwch fynediad uniongyrchol at Arweinydd Gweithredol dros Iechyd a Diogelwch. Mae hwn yn drefniant hanesyddol ac nid oes ei angen mwyach. Mae strwythurau llywodraethu digonol ar waith ar hyn o bryd. Tudalen 15- Newid o Bwyllgor Pobl a Datblygiad Sefydliadol i Bwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella Tudalen 16- Newidiadau i eiriad o dan archwiliadau Iechyd a Diogelwch Tudalen 17- Diweddariadau a wnaed i gyfeiriadau o dan arweiniad i adlewyrchu'r wybodaeth ddiweddaraf Tudalen 18- Newid o Bwyllgor Pobl a Datblygiad Sefydliadol i Bwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella a dileu cyfeiriad at Grŵp Adeiladau a'r Amgylchedd gan nad yw'n bodoli mwyach
--	--	--	--	--

1 Cynnwys

2	DATGANIAD O FWRIAD Y PRIF WEITHREDWR.....	6
3	CYFLWYNIAD.....	8
4	NODAU AC AMCANION Y POLISI.....	8
5	CYFRIFOLDEBAU.....	9
6	TREFNIADAU MONITRO ARCHWILIO IECHYD A DIOGELWCH	15
7	ADNODDAU.....	16
8	HYFFORDDIANT.....	16
9	CYFATHREBU A GWEITHREDU.....	16
10	CYFEIRIADAU	17
11	ATODIAD 1 – STRWYTHUR ADRODD IECHYD A DIOGELWCH IECHYD CYHOEDDUS CYMRU	18

2 Datganiad o Fwriad y Prif Weithredwr

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau diogel, effeithiol a chefnogol. Credwn mai ein staff yw ein hased pwysicaf ac, o'r herwydd, rydym yn derbyn cyfrifoldeb am sicrhau, i'r graddau y bo hynny'n rhesymol ymarferol, iechyd, diogelwch a lles yr holl gyflogeion a'r rhai y gallai ein gweithgareddau effeithio arnynt.

Rydym wedi ymrwymo i ragoriaeth a darparu gwasanaethau o safon, ac felly mae'n dilyn bod Iechyd a Diogelwch y rhai sy'n defnyddio ein cyfleusterau, yn ymweld â'n safleoedd neu y mae ein gweithredoedd yn effeithio arnynt, yn hollbwysig o ran darparu ein gwasanaethau.

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn credu bod sefydliad rhagorol drwy ddiffiniad yn ddiogel. Mae'n dilyn, felly, bod gofalu am yr holl bersonél a lleihau risgiau yn anwahanadwy o bob un o amcanion eraill Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'n cydnabod ei bod yn hanfodol bod amgylchedd diogel a bod pob aelod o staff yn gymwys, yn iach ac yn ddiogel yn y gwaith.

Bydd yr holl gyflogeion yn cael cyfarpar, gwybodaeth, hyfforddiant a goruchwyliaeth fel sy'n angenrheidiol er mwyn gweithredu'r Polisi a chyflawni'r amcan a nodir.

Rwyf fi, fel y Prif Weithredwr yn ystyried bod rheoli iechyd a diogelwch yn hollbwysig i ddarparu gwasanaethau diogel o safon. Felly, rwy'n derbyn y cyfrifoldeb eithaf am faterion ac ystyriaethau sy'n gysylltiedig ag iechyd a diogelwch. Dirprwywyd y gwaith o reoli iechyd a diogelwch Iechyd Cyhoeddus Cymru i'r priod Gyfarwyddwyr Gweithredol ac Uwch Reolwyr. Fodd bynnag, er mwyn sicrhau bod holl eiddo ac adrannau Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cydymffurfio, dirprwywyd llawer o'r dyletswyddau sy'n deillio o'r cyfrifoldeb hwn ymhellach i reolwyr llinell.

Er mwyn cynnal a hyrwyddo gweithredu'r Polisi ymhellach a galluogi cyflogeion i weithredu'n effeithlon o ran iechyd a diogelwch; darperir gwybodaeth, cyfarwyddyd, hyfforddiant a goruchwyliaeth yn unol ag anghenion a nodwyd. Cydnabyddir bod iechyd a diogelwch yn gyfrifoldeb allweddol i'r holl staff ac fe'i cynhwysir ym mhob swydd-ddisgrifiad. Mae rheoli iechyd a diogelwch yn effeithiol yn seiliedig ar ddealltwriaeth dda o'r risgiau a sut i'w rheoli. Caiff hyn ei gyflawni drwy asesu a rheoli risgiau yn dda a chyda rhaglen hyfforddi yn seiliedig ar ofynion Hyfforddiant Statudol a Gorfodol Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Er bod y cyfrifoldeb cyffredinol i ddarparu a chynnal amodau, offer a systemau gwaith diogel ac iach, yn gorffwys ar y lefel uchaf o reolaeth, mae gan bob unigolyn gyfrifoldeb i sicrhau y caiff y cyfrifoldeb hwnnw ei weithredu ac y cofnodir arferion neu amodau anniogel, i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol.

Byddwn yn ymgysylltu'n llawn â'n staff, ac yn benodol, cynrychiolwyr Diogelwch a benodir gan yr Undebau Llafur, wrth ddatblygu prosesau a gweithdrefnau gwaith, ac mewn arolygiadau, archwiliadau, ac ymchwiliadau'n ymwneud â materion iechyd a diogelwch sy'n deillio o'u gweithgareddau gwaith neu yn eu gweithle.

Amcan Iechyd a Diogelwch yr Ymddiriedolaeth yw lleihau nifer y damweiniau galwedigaethol a digwyddiadau o salwch ac yn y pen draw gyflawni gweithle lle nad oes damweiniau'n digwydd.

LLOFNOD

DYDDIAD: XXXXXXXX

Tracey Cooper, Prif Weithredwr

3 Cyflwyniad

Mae Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974 (Y Ddeddf) yn darparu'r fframwaith deddfwriaethol i hyrwyddo, ysgogi ac annog safonau uchel o iechyd a diogelwch yn y gwaith. Mae'n gosod dyletswydd ar y cyflogwr i ddiogelu iechyd a lles yr holl gyflogeion i'r graddau y mae hynny'n rhesymol ymarferol, gan gynnwys darparu a chynnal a chadw gweithfeydd a systemau gwaith diogel. Yn ogystal â'r Ddeddf hon, mae nifer o ddeddfau eraill cysylltiedig sydd â pherthnasedd o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru. Nod y rhain hefyd yw sicrhau, cymaint â phosibl, bod gwaith yn cael ei wneud mewn modd ac amgylchedd diogel ac iach.

Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i bob cyflogwr baratoi Polisi Iechyd a Diogelwch a dod â'r polisi hwnnw i sylw'r holl gyflogeion.

Mae cydymffurfio â Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974 yn ofyniad cyfreithiol. O'r herwydd, byddai tramgwydd a gyflawnir o dan y Ddeddf, yn drosedd, a gallai arwain at erlyniad, gan olygu dirwy a/neu gyfnod o garchar.

Er bod y prif gyfrifoldebau dros gydymffurfio â'r Ddeddf yn nwylo'r cyflogwr, mae gan bob cyflogai gyfrifoldeb i sicrhau nad oes unrhyw un yn cael ei niweidio o ganlyniad i'w gweithredoedd neu anweithredoedd yn ystod eu gwaith.

Mae dyletswydd ar gyflogeion o dan y Ddeddf, i gymryd gofal rhesymol i osgoi anaf iddyn nhw eu hunain ac eraill ac i gydweithredu â chyflogwyr ac eraill wrth fodloni gofynion statudol. Mae'r Ddeddf hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gyflogeion beidio ag ymyrryd ag unrhyw beth na chamddefnyddio unrhyw beth a ddarperir er budd iechyd a diogelwch neu les yn unol ag unrhyw ofyniad penodol unrhyw ddarpariaethau statudol perthnasol.

4 Nodau ac amcanion y polisi

Nod y polisi hwn yw amlinellu sut y bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru'n cyflawni ei ddyletswyddau iechyd a diogelwch statudol er mwyn darparu amgylchedd diogel i ddefnyddwyr gwasanaethau, ymwelwyr, contractwyr, staff ac eraill y gallai gwaith yr Ymddiriedolaeth effeithio arnynt.

Nod y polisi yw:

- amlinellu gofynion Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974;
- amlinellu trefniadau rheoli Iechyd a Diogelwch o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru;
- lleihau'r risgiau Iechyd a Diogelwch o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru i'r holl staff ac eraill;
- cydnabod y rhwymedigaethau a osodir o dan Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974, Adran 2(3), i baratoi polisi priodol.

Amcanion y polisi yw:

- sicrhau iechyd, diogelwch a lles pobl yn y gwaith;
- diogelu defnyddwyr gwasanaeth a phobl heblaw y rhai sydd yn y gwaith rhag risgiau i'w hiechyd a diogelwch sy'n deillio o weithgareddau gwaith;
- lleihau nifer y damweiniau galwedigaethol a digwyddiadau salwch ac yn y pen draw cyflawni gweithle lle nad oes damweiniau'n digwydd;
- lleihau colled ariannol fel cost uniongyrchol ac anuniongyrchol sy'n gysylltiedig â digwyddiadau, damweiniau a salwch galwedigaethol;
- sefydlu diwylliant o gydweithredu, cyfathrebu, cymhwysedd a rheolaeth ar gyfer iechyd a diogelwch.

5 Cyfrifoldebau

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cydnabod ac yn derbyn ei gyfrifoldebau dros sefydlu a chynnal amgylchedd gweithio diogel ac iach, i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol. Mae'r cyfrifoldeb hwn yn deillio o:

- gyfrifoldeb moesol i ddarparu'r amodau gwaith gorau a systemau gwaith diogel i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol.
- rhwymedigaethau statudol Iechyd Cyhoeddus Cymru i gydymffurfio â Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974 a deddfwriaeth gysylltiedig arall.

5.1 Cyfrifoldeb Eithaf a Chyffredinol

5.1.1 Aelodau'r Bwrdd

Aelodau'r Bwrdd sy'n gyd-gyfrifol am ddarparu arweiniad a chyfeiriad o ran iechyd a diogelwch. Bydd Cyfarwyddwyr Anweithredol yn helpu i sicrhau bod y sefydliad yn cael y cyfarwyddyd a'r arweiniad cywir ar faterion iechyd a diogelwch, ac maent hefyd yn ymgymryd â swyddogaeth graffu er mwyn sicrhau uniondeb y broses i gefnogi risgiau iechyd a diogelwch sylweddol y Bwrdd.

5.1.2 Y Prif Weithredwr

Y Prif Weithredwr sy'n derbyn y cyfrifoldeb cyffredinol eithaf am bob mater sy'n cynnwys iechyd, diogelwch a lles Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'n gyfrifol am sicrhau bod trefniadau priodol ar waith i reoli iechyd a diogelwch, o'r Grŵp Iechyd a Diogelwch i bob Cyfarwyddiaeth/Is-adran gan sicrhau bod y cyfathrebu, y cydweithredu, y cymhwysedd a'r rheolaeth yn ddigonol.

Yn benodol, mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol am:

- sicrhau bod Polisi Iechyd a Diogelwch Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cael ei weithredu a'i adolygu bob tair blynedd;
- sicrhau bod y Bwrdd yn cael gwybod yn ôl y galw am faterion iechyd a diogelwch sy'n effeithio ar weithwyr a/neu'r cyhoedd;
- sicrhau bod adroddiadau diweddarau rheolaidd, ynghyd ag Adroddiad Blynnyddol yn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd;
- cefnogi hyfforddiant a datblygu staff – monitro perfformiad iechyd a diogelwch yn erbyn targedau y cytunwyd arnynt;
- cynnwys adran o fewn yr Adroddiad Blynnyddol ar gynlluniau a pherfformiad iechyd a diogelwch Iechyd Cyhoeddus Cymru;
- sicrhau bod digon o adnoddau iechyd a diogelwch o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru;
- sicrhau bod gwybodaeth iechyd a diogelwch yn cael ei chyfleu'n effeithiol drwy'r Ymddiriedolaeth;
- sicrhau darpariaeth ariannol briodol i gyflawni cyfrifoldebau iechyd a diogelwch;
- cefnogi mentrau safonol sydd â'r nod o sicrhau gwelliant parhaus.

5.2 Cyfarwyddwyr Gweithredol ac Aelodau'r Tîm Gweithredol/ Cyfarwyddwr Cydweithrediad GIG Cymru

Bydd y Prif Weithredwr yn cael cefnogaeth i ddatblygu'r cyfrifoldebau hyn gan y Tîm Gweithredol a Chyfarwyddwr Cydweithrediad GIG Cymru, ac yn benodol:

5.2.1 Dirprwy Brif Weithredwr a Chyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau a Chyllid

Mae'r Dirprwy Brif Weithredwr a Chyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau a Chyllid, fel Cyfarwyddwr Gweithredol gyda chyfrifoldeb dros Iechyd a Diogelwch yn gyfrifol am:

- gefnogi'r Prif Weithredwr i gyflawni cyfrifoldebau iechyd a diogelwch
- sicrhau bod Diogelwch Tân yn cael ei reoli'n briodol
- sicrhau cyllid priodol i Iechyd a Diogelwch
- sicrhau bod adroddiadau Diogelwch Tân yn cael eu darparu i'r Grŵp Iechyd a Diogelwch
- sicrhau bod trefniadau parhad busnes ar waith i ymateb i ddigwyddiadau ac argyfyngau mawr

5.2.2 Cyfarwyddwr Datblygu Sefydliadol a Phobl

Mae'r Cyfarwyddwr Datblygu Sefydliadol a Phobl yn gyfrifol am:

- sicrhau bod cyfrifoldebau iechyd a diogelwch yn cael eu cynnwys yn y swydd-ddisgrifiadau presennol, rhaglenni hyfforddi a rhaglen gynefino
- sicrhau bod rhaglen hyfforddi Iechyd a Diogelwch gorfodol a'i bod yn cael ei chynnwys fel rhan o'r broses sefydlu gorfforaethol ac yn cael ei monitro a'i chyllido'n briodol
- cyflwyno adroddiadau rheolaidd ar straen, iechyd a llesiant meddyliol
- trefniadau fforwm drafod ar y cyd ar gyfer gwaith craffu a chytuno ar bolisiau Iechyd a Diogelwch

5.2.3 Cyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Mae'r Cyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd yn gyfrifol am:

- sicrhau bod trefniadau yn eu lle ar gyfer adrodd am ddigwyddiadau ac ymchwilio iddynt.
- sicrhau bod cysylltiadau digonol rhwng rhaglen waith Heintiau, Atal a Rheoli pan fo hynny'n berthnasol

5.2.4 Tîm Gweithredol

Mae'r tîm Gweithredol yn gyfrifol am:

- sicrhau bod yr agweddau iechyd a diogelwch ar gyfer diogelwch defnyddwyr gwasanaethau wedi'u hintegreiddio ledled Iechyd Cyhoeddus Cymru
- sicrhau bod trefniadau cadarn ar gyfer Iechyd a Diogelwch ar waith o fewn pob Cyfarwyddiaeth ac Is-adran
- sicrhau bod cefnogaeth briodol yn cael ei roi i Gyfarwyddwyr Rhanbarthol / Rheolwyr Gwasanaethau ym mhob lleoliad
- monitro/archwilio perfformiad iechyd a diogelwch yn erbyn targedau y cytunwyd arnynt o fewn eu priod Gyfarwyddiaethau/Is-adrannau
- sicrhau bod arweinydd cyfleusterau enwebedig ym mhob safle er mwyn rhoi ffocws i bob safle y tu allan i'r strwythur atebolrwydd rheoli a fydd yn rhoi uwch berson penodedig i staff i allu codi pryderon
- sicrhau eu bod yn cynghori'r Prif Weithredwr am unrhyw fater sydd angen sylw na ellir ei ddatrys yn lleol, neu sydd o arwyddocâd eang i'r sefydliad

5.2.5 Pob Uwch Reolwr

Mae pob Cyfarwyddwr Is-adran ac Uwch Reolwyr yn gyfrifol am:

- weithredu Polisi Iechyd a Diogelwch Iechyd Cyhoeddus Cymru yn eu meysydd cyfrifoldeb
- enwebu staff sydd â chyfrifoldeb rheoli Iechyd a Diogelwch o fewn eu cylchoedd dylanwad a sicrhau bod ganddynt yr adnoddau angenrheidiol i gydymffurfio â Pholisïau a Gweithdrefnau Iechyd a Diogelwch

Cyfrifoldeb pob Cyfarwyddwr Is-adran ac Uwch Reolwyr yw dangos dyletswydd gofal a sicrhau eu bod yn bersonol yn cynnal ymwybyddiaeth addas o faterion Iechyd a Diogelwch drwy ddilyn cyrsiau hyfforddi perthnasol i gael y wybodaeth ddiweddaraf.

5.2.6 Pob Rheolwr

Mae pob Rheolwr yn gyfrifol am iechyd a diogelwch pob person (gan gynnwys ymwelwyr a chontractwyr) sy'n adrodd i'w maes cyfrifoldeb, hyd yn oed pan nad ydynt yn bresennol yn y gweithle. Maent hefyd yn gyfrifol am unrhyw gyfarpar yn y gweithle (gan gynnwys sicrhau gwaith cynnal a chadw a gwasanaethu) a gweithgareddau y maent yn eu rheoli'n uniongyrchol.

Darperir gwybodaeth iechyd a diogelwch i bob rheolwr. Bydd hyn yn eu cefnogi i gyflawni eu cyfrifoldebau, yn benodol i:

- gwmpasu'r holl staff, gweithgareddau ac amgylcheddau gwaith unigol o dan eu rheolaeth uniongyrchol
- bod yn adnodd i helpu i gyflawni eu cyfrifoldebau iechyd a diogelwch
- arfogi eu hunain â'r offer i gynnal hunanasesiadau ac asesiadau risg ac archwiliadau
- cynnal gwiriadau blynyddol ar gyfer Hyfforddiant Iechyd a Diogelwch drwy 'Fy Nghyfraniad' blynyddol cyflogeion a chofnodi'n lleol
- sicrhau, pan fo timau'n cwrdd, bod iechyd a diogelwch yn eitem reolaidd ar yr agenda
- ymchwilio i ddigwyddiadau lle bo angen
- cadw'r dystiolaeth sy'n dangos bod trefniadau Iechyd a Diogelwch ar waith
- sicrhau bod eu staff yn cael gwybod o leiaf bob blwyddyn am eu cyfrifoldebau o dan y Polisi Iechyd a Diogelwch drwy 'Fy Nghyfraniad'

5.2.7 Pennaeth Ystadau ac Iechyd a Diogelwch

Mae'r Pennaeth Ystadau ac Iechyd a Diogelwch yn gyfrifol am:

- sicrhau bod gweithleoedd yn bodloni safonau/gofynion cyfreithiol o dan ddeddfwriaeth briodol a Memoranda Technegol Iechyd a darparu cyngor arbenigol i gynnal cydymffurfiaeth

- trefniadau diogelwch tân gan gynnwys asesiad risg o dân a rhagofalon tân corfforol
- sicrhau bod diffygion adeiladau yn cael eu cywiro
- sicrhau bod cyngor arbenigol ar gael, o ran Diogelwch Personol,
- monitro perfformiad Iechyd a Diogelwch ac Ystadau.
- cydweithredu â landlordiaid, eu cynrychiolwyr neu reolwyr i sicrhau bod adeiladau'n ddiogel i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol
- hwyluso gweithredu'r polisïau cysylltiedig perthnasol, gan gynnwys y Polisi Adrodd am Ddigwyddiadau
- cynllunio, mesur, adolygu ac archwilio gweithgareddau iechyd a diogelwch er mwyn sicrhau i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol bod gofynion cyfreithiol yn cael eu bodloni a risgiau'n cael eu lleihau
- man gwaith diogel i gontractwyr
- monitro iechyd a diogelwch a pherfformiad gwaith contractwyr
- paratoi Adroddiad Blynyddol i'w gyflwyno i'r Pwyllgor Datblygu Sefydliadol a Phobl a Bwrdd yr Ymddiriedolaeth

5.2.8 Rheolwyr Iechyd a Diogelwch

O fewn Is-adrannau Sgrinio a Microbioleg, mae gan Reolwyr Iechyd a Diogelwch gyfrifoldebau penodol i sicrhau bod y Polisi Iechyd a Diogelwch yn cael ei weithredu yn eu priod Is-adrannau. Bydd y Rheolwyr Iechyd a Diogelwch yn:

- darparu cyngor iechyd a diogelwch 'cymwys' i'w priod Gyfarwyddiaethau ac Is-adrannau o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru
- cynorthwyo gydag adolygu a diweddarau polisïau a gweithdrefnau iechyd a diogelwch penodol
- sicrhau i'r graddau y mae'n rhesymol ymarferol bod Iechyd Cyhoeddus Cymru'n cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol, mewn materion sy'n ymwneud ag iechyd a diogelwch staff
- cydweithio â'r holl staff i gynnal, monitro, adolygu ac archwilio systemau rheoli diogel
- gweithio gyda rheolwyr/arweinwyr i gynnal ac adolygu asesiadau risg iechyd a diogelwch, sicrhau bod gwersi a ddysgwyd yn cael eu nodi a'u gweithredu
- sicrhau bod hyfforddiant sy'n gysylltiedig ag iechyd a diogelwch yn cael ei gynllunio, ei weithredu a'i fonitro'n effeithiol
- lledaenu gwybodaeth ac adroddiadau iechyd a diogelwch i staff priodol
- darparu cymorth a chynghor i'r Pennaeth Ystadau ac Iechyd a Diogelwch a'r Dirprwy Brif Weithredwr / Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau a Chyllid wrth weithredu polisïau iechyd a diogelwch

Os bydd angen cyngor ychwanegol ac annibynnol ar faterion Iechyd a Diogelwch, bydd Rheolwyr Iechyd a Diogelwch yn gallu cael gfael hefyd ar Ymgynghorydd Iechyd a Diogelwch allanol wedi'i drefnu drwy'r Is-adran Ystadau ac Iechyd a Diogelwch.

5.2.9 Cyfrifoldeb Cyflogeion

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cydnabod pa mor bwysig yw'r rhan y gall cyflogeion ei chwarae wrth helpu i osgoi damweiniau a salwch yn y gwaith. Rhaid i gyflogeion roi gwybod am bob digwyddiad a pherygl cyn gynted â phosibl.

Mae gan bob cyflogai (at ddiben y polisi hwn mae hyn yn cynnwys pawb sydd wedi'u cynnwys o fewn cwrdd y polisi hwn), ddyletswydd statudol o ofal, dros eu diogelwch personol eu hunain ac eraill y gall eu gweithredoedd neu eu hepgoriadau effeithio arnynt.

Mae'n ofynnol i bob cyflogai dynnu sylw ei reolwyr / arweinwyr / goruchwylwyr neu gynrychiolydd iechyd a diogelwch cydnabyddedig y staff at beryglon neu ymholiadau a phryderon penodol yn ymwneud ag iechyd a diogelwch yn y gweithle.

Yn benodol, mae'n ofynnol i'r holl gyflogeion:

- gydweithredu â threfniadau diogelwch y cyflogwr
- cymryd gofal rhesymol dros eu hiechyd a'u diogelwch eu hunain
- ystyried diogelwch pobl eraill y gall eu gweithredoedd neu eu hanweithredoedd effeithio arnynt
- gweithio yn unol â'r wybodaeth a'r hyfforddiant a ddarperir
- ymatal rhag camddefnyddio unrhyw beth neu ymyrryd yn fwriadol ag unrhyw beth sydd wedi'i osod/rhoi/ffitio ac ati am resymau iechyd a diogelwch i sicrhau arferion gwaith diogel
- rhoi gwybod i berson cyfrifol ar unwaith am unrhyw ddiffygion peryglus mewn gweithfeydd ac offer neu ddiffygion yn y trefniadau diogelwch presennol
- rhoi gwybod am yr holl ddiffygion adeiladau/cyfleusterau i'r adran ystadau a/neu wasanaethau a rennir a sefydliad cyfrifol lle bo hynny'n briodol
- rhoi gwybod am ddigwyddiadau a digwyddiadau y bu bron iddynt ddigwydd yn unol â'r Polisi Adrodd am Ddigwyddiadau
- peidio ag ymgymryd ag unrhyw dasg na roddwyd awdurdod a/neu hyfforddiant ar ei chyfer
- cydweithredu â'r cyflogwr i'r graddau sy'n angenrheidiol er mwyn galluogi cyflawni neu gydymffurfio â dyletswydd neu ofyniad. Cyfrifoldeb y staff yw cyfrannu at gynnal asesiad addas a digonol o risg

- ymgymryd â hyfforddiant iechyd a diogelwch a nodir yn unol â rolau a chyfrifoldebau penodol

6 Trefniadau Monitro Archwilio ar gyfer Iechyd a Diogelwch

Bydd Uwch Reolwyr, gyda chefnogaeth cynrychiolwyr iechyd a diogelwch y staff, yn monitro'r polisi hwn ar adegau penodedig ar ôl eu gweithredu. Mae diagram sy'n amlinellu'r strwythur adrodd Iechyd a Diogelwch i'w weld yn atodiad 1.

Mae nifer o fecanweithiau yn bodoli i fesur llwyddiant y polisi. Mae'r rhain yn cynnwys:

6.1 Monitro mewnol

Cyfrifoldeb y Cyfarwyddwyr Gweithredol ac Uwch Reolwyr yw monitro Iechyd a Diogelwch o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru a chaiff hyn ei oruchwyllo gan:

Y Grŵp Iechyd a Diogelwch a fydd yn ystyried effeithiolrwydd trefniadau ar gyfer rheoli iechyd a diogelwch o ddydd i ddydd gan gynnwys dysgu a rennir yn sgil digwyddiadau. Caiff gwaith y grŵp hwn ei ystyried gan y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella.

Yn benodol ar ran y Bwrdd, bydd y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Gwella yn ceisio sicrwydd:

- bod mwy o gysondeb rhwng digwyddiadau iechyd a diogelwch a gwersi a ddysgwyd;
- bod mwy o ymwybyddiaeth o iechyd a diogelwch ar draws Iechyd Cyhoeddus Cymru;
- bod digwyddiadau iechyd a diogelwch gan gynnwys Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau neu Ddigwyddiadau Peryglus 2013 (RIDDOR), yn cael eu cydnabod, themâu'n cael eu nodi a phrosesau lliniaru'n cael eu gweithredu lle bo angen;
- yr adroddir am bob digwyddiad/damwain gan ddefnyddio'r broses briodol o adrodd am ddigwyddiadau;
- yr ymchwilir i ddigwyddiadau/damweiniau a bod camau gweithredu'n cael eu bwydo'n ôl i'r unigolyn sy'n adrodd;
- bod gwersi a ddysgwyd o hawliadau ymglyfreitha gweithwyr, gyda'r gwersi a ddysgir yn rhaeadru ar draws Iechyd Cyhoeddus Cymru lle bo hynny'n briodol;
- bod prosesau ar waith i gynnal archwiliadau rheolaidd o ystadegau salwch ac absenoldeb a nodi'r absenoldebau hynny sy'n codi o ganlyniad i anafiadau/salwch sy'n gysylltiedig â gwaith;

- bod cofnodion yn ymwneud â Hyfforddiant Iechyd a Diogelwch Staff yn cael eu cadw
- bod cynrychiolwyr staff cydnabyddedig sydd â chyfrifoldeb dros iechyd a diogelwch yn cymryd rhan lawn mewn gweithgareddau iechyd a diogelwch.

6.2 Archwiliad Iechyd a Diogelwch

Bydd yn ofynnol i bob Cyfarwyddwr gefnogi archwiliadau Iechyd a Diogelwch pan gânt eu cynnal a darparu arweinyddiaeth a ddynodir i gynorthwyo yn unol â phrotocol Archwilio Iechyd Cyhoeddus Cymru, a datblygir cynlluniau gweithredu i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau.

7 Adnoddau

Bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn nodi cyllideb gorfforaethol ddynodedig ar gyfer Iechyd a Diogelwch ar draws y sefydliad, a hefyd yn ei chydabod fel agwedd annatod ar yr holl weithgaredd gweithredol. Os bydd angen unrhyw adnoddau ychwanegol, bydd hyn yn cael ei ystyried fel rhan o'r trefniadau rheoli a phroffilio risg o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Bydd unrhyw anghenion ychwanegol o ran costau a nodir o ganlyniad i anghenion polisi newydd neu benodol yn cael eu cyflwyno i'r Tîm Gweithredol, Pwyllgor y Bwrdd neu'r Bwrdd – os oes angen.

8 Hyfforddiant

Bydd trefniadau Polisi Iechyd a Diogelwch Iechyd Cyhoeddus Cymru a threfniadau deddfu yn cael eu dwyn i sylw'r holl staff newydd yn ystod y broses sefydlu a darperir hyfforddiant wedi'i ddiweddarau fel y nodir ar gyfer eu swyddogaethau a'u cyfrifoldebau penodol.

Bydd yn ofynnol i bob aelod o staff ymgymryd â hyfforddiant gorfodol sy'n berthnasol i'w rôl.

9 Cyfathrebu a Gweithredu

Bydd copi o Bolisi Iechyd a Diogelwch yr Ymddiriedolaeth a chyhoeddiadau cysylltiedig ar gael ar fewnwyd Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Bydd cofrestr o holl Bolisiâu a Gweithdrefnau Iechyd a Diogelwch Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cael ei chynnal gan y Gyfarwyddiaeth Llywodraethu Corfforaethol. Bydd yn sicrhau bod pob polisi a gweithdrefn yn cael eu cynnal a'u cadw ar fewnwyd Iechyd Cyhoeddus Cymru (yn unol â rheolaeth polisiâu, gweithdrefnau a rheoli dogfennau Iechyd Cyhoeddus Cymru).

10 Cyfeiriadau

10.1 Deddfwriaeth:

Deddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc. 1974

Rheoliadau Rheoli Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith 1999

Rheoliadau Cynrychiolwyr Diogelwch a Phwyllgorau Diogelwch 1977

Rheoliadau Adrodd ar Anafiadau, Clefydau neu Ddigwyddiadau Peryglus 2013

Deddf Dynladdiad Corfforaethol a Lladdiad Corfforaethol 2007

10.2 Canllawiau:

Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch – *Managing Contractors – A Guide for Employers* HSG159

Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch – *Managing for Health and Safety* HSG65

Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch/Sefydliad y Cyfarwyddwyr – *Leading Health and Safety at Work* INDG417(rev1)

11 Atodiad 1 – Strwythur adrodd Iechyd a Diogelwch Iechyd Cyhoeddus Cymru

